

ELÄVÄ ITÄMERI SÄÄTIÖ

TOIMINTAKERTOMUS 2013

Elävä Itämeri säätiön perustivat Ilkka Herlin, Saara Kankaanrinta ja Anna Kotsalo-Mustonen ja se on rekisteröity 3.3 2008. Toiminnan luonteen ja viestinnän yksinkertaistamiseksi säätiö käyttää julkisuudessa nimeä ”Baltic Sea Action Group (BSAG)”. Säätiön virallinen nimi on rekisteröity Itämeren valuma-alueen kaikilla 14 eri kielellä.

Vuonna 2010 säätiö järjesti, Suomen valtionjohdon vahvalla tuella, ensimmäisen Baltic Sea Action Summitin (BSAS) Helsingissä. Silloin käynnistettiin BSAS-prosessi jonka kautta Itämeren valtiot kannustetaan yhteistyöhön ja joka harkituin välein tuottaa Baltic Sea Action Summitin johonkin ympärysvaltioon. 10.2 2011 Venäjän silloinen PM ilmoitti että Venäjä isännöi seuraavan Summitin jonka seurauksena BSAG vuoden 2012 aikana valmisteli tulevaa Summittia.

Huhtikuussa 2013 kansainvälinen Baltic Sea Forum järjestettiin Pietarissa Venäjän PM Dmitri Medvedevin isännöimänä.

Forumissa myös luotiin uusi Venäjän toimintakonsepti: St Petersburg Initiative (SPI), jonka johtoryhmän jäsen BSAG on. SPI:n toimintaa rakennettiin koko vuoden ajan.

Vuoden aikana BSAG järjesti joitakin tapahtumia kohdennetuille yleisöille ja osallistui Gotlannin Almedalsveckan:iin.

Ohjelmiensa ja hankkeitteinsa kautta BSAG vahvisti ravinnekierrätysosaamistaan, loi uusia kontakteja ja levitti tietoa aihepiiristä.

Säätiö jakoi hyvää yhteistyötään eri tiede- ja viranomaisyhteisöjen kanssa: mm. Helsingin yliopisto, VTT, SYKE, MTT; TEKES, HELCOM, MMM ja YM.

Järki-projektien kautta BSAG toimi kotieläin- ja kasvinviljelytiloilla Suomessa ja Baltic Impulse EU-projektin puitteissa viestittiin Itämeren alueen maatalouden parhaita käytäntöjä maanviljelijöille ja päättäjille.

Vuoden 2013 lopussa säätiö päätti perustaa BSAG Sweden-nimisen yhdistyksen suorittamaan säätiön tehtäviä Ruotsissa.

Vuoden 2013 aikana kertyi uusia sitoumuksia 41 kpl ja vuoden lopussa sitoumuksia oli BSAG:n sitoumuspankissa 232 kpl.

Vuoden aikana myös kehitettiin säätiön varainhankintaa.

I YLEISTÄ

BSAG:n toiminnan pääteema on ravinteiden kierrätys. Tämä on näkökulma ja tavoite, jonka saavuttaminen vaatii usean Itämeren keskeisen ongelman ratkaisua: Itämeren alueen maatalouden päästöjen hallitsemista, jätevesien päästöjen ja erikoisesti vaarallisten aineiden haittojen minimointia sekä kestävää kalastuspolitiikkaa. Ravinteiden kierrätyksellä on välitön globaali ulottuvuus mm. ruokaturvan ja kaupungistumisen keskeisenä kysymyksenä.

Työssä keskitytään ekosysteemin minimiravinteisiin, fosforiin ja typpeen, sekä lannan hyväksikäyttöön.

Säätiön toimintaan kuuluu olennaisesti sitoumus-konsepti. Sitoumus on tekijälleen uusi, konkreettinen ja parhaimmillaan strateginen panostus Itämerityöhön.

Säätiön tarkoitus

Säätiön tarkoitus on tukea ja edistää luonnon ja ihmisten hyvinvointia, ja siten säilyttää ja edistää suomalaista kulttuuriperinnettä. Säätiö myös edistää ja tukee tiedettä sekä pyrkii liittämään tiedeyhteisön yhteiskunnan päätöksentekoon. Työ kattaa koko Itämeren alueen jossa säätiö on merkittävä tieteen ja asiantuntijoiden sekä eri alojen tietojen yhteensaattaja.

Arvot

Luonnon ja ihmisen harmoninen yhteiselo, rohkeus yrittää tehdä hyvää sekä avoimuus ja rehellisyys.

Säätiön visio on puhdas, elävä ja ekologisesti tasapainossa oleva Itämeri.

Säätiön missio on Itämeren ekologisen tasapainon palauttaminen muuttuvassa ilmasto-oloissa.

Säätiön toiminta pyrkii nopeuttamaan HELCOM:in Baltic Sea Action Planin (BSAP:n) ja EU:n Itämeri-strategian ympäristöosuuden toteuttamista.

Toimintaperiaatteet

Itämeren tilan parantamiseksi säätiö yhdistää tutkimustiedon, toimeenpanon, yritysten voimavarat, rahoituksen ja poliittisen päätöksenteon. Säätiön keskeinen toimintaperiaate on ratkaisukeskeisyys. Säätiö käynnistää, nopeuttaa ja toteuttaa konkreettisia hankkeita. Lisäarvo yhteiskunnalle syntyy katalyyttinä toimimisesta ja kokoavasta toimintatavasta, jolla hyödynnetään eri sektoreiden resurssit ja vaikutusmahdollisuudet konkreettisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Säätiön toiminta tehostaa yhteiskunnan voimavarojen käyttöä yhdistämällä voimia ja nopeuttamalla ongelmien ratkaisua. Mitä tehokkaammin ja nopeammin ongelmiin tartutaan, sitä enemmän säästetään yhteisiä varoja.

Hallitus

Säätiön hallituksen muodostivat 2013 FT **Ilkka Herlin** joka toimi myös hallituksen puheenjohtajana, KTM **Peter Immonen** (varapuheenjohtaja), professori **Lassi Linnanen**, MMM **Fredrik von Limburg Stirum**, VTM **Saara Kankaanrinta** sekä KTT **Anna Kotsalo-Mustonen**. Säätiön hallitus piti kuusi kokousta toimintavuodena aikana. Säätiön hallituksen jäsenille ei maksettu palkkioita hallitustyöskentelystä.

Henkilökunta ja hallinto

Säätiön toimintaa johtaa asiamies. Vuoden 2013 aikana dos. **Mathias Bergman** jatkoi v.t. asiamiehenä ja meritoimintaohjelman johtajana. Saara Kankaanrinta jäi äitiyslomalle ja valittiin hallitusjäseneksi keväällä. Anna Kotsalo-Mustonen valittiin myös hallitukseen ja toimi kehitysjohtajana toukokuuhun saakka. Kemian asiantuntija DI **Marja Koljonen** toimi vaarallisten aineiden ohjelman johtajana ja hän on myös johtanut BSAG:n ravinteiden kierrättämisen, lannan hyötykäytön ja bioenergian hankkeita. DI **Antti Jokinen** jatkoi meritoiminnan ohjelmatyön ohessa European Space Agency:n (ESA) palkkaamana Integrated Applications Program:in suurlähettiläänä. FM **Johanna Konttila** toimi säätiön viestintäjohtajana ja **Pieta Jarva** jatkoi tiedottajana. FM **Samuli Tarvainen** oli vastuussa yksityisvarainhankinnasta ja siihen liittyvistä CRM-toiminnoista ja **Katriina Kytölä** jatkoi assistenttina.

FM **Eija Hagelberg** jatkoi JÄRKI-hankkeen projektijohtajana ja agronomi **Kaisa Riiko** oli vastuussa JÄRKI-Lanta-projektista. Järki-hankkeen piirissä toimi myös FT **Kati Berninger** projektitutkijana sekä kesätyöntekijänä **Marjukka Lamminen**.

Syksyllä BA **Riku Venhola** aloitti työnsä sitoumustenhaun ja varainhankinnan parissa ja **Paula Biveson** hoiti EU:n Baltic Impulse-konsortion viestintää.

Pietarin Baltic Sea Forumin toteuttamista johti FM **Merja Vainio**. Hänen apunaan olivat FM **Elena Belle** ja **Marina Poutanen**. Summit-työntekijät ja CRM- ja sitoumuspankkiprojektien päällikkönä toiminut MMK **Henna Auno** päättivät työnsä toukokuussa 2013.

FK **Mattis Bergquist** jatkoi Tukholmassa työnsä BSAG:n vapaaehtoisena edustajana mm. valmistellen säätiön toiminnan virallistamista Ruotsissa.

Säätiön hallituksen puheenjohtaja osallistui myös aktiivisesti toimintaan.

Säätiön työhön on palkattujen työntekijöiden lisäksi osallistunut joukko vapaaehtoisia. Aktiivisimmin ovat olleet mukana toiminnassa Riku Venhola (alkuvuosi), Mikael Aminoff, Mattis Bergquist, Esko Seppälä, Markku Dahl ja Carita Martin.

Säätiön taloushallinto ja kirjanpito on ulkoistettu Pretax Oy:lle. Säätiön tilintarkastajina toimi PriceWaterHouseCoopers Oy:n KHT **Jan Holmberg** ja KHT **Johan Kronberg**.

Varain- ja resurssienhankinta sekä taloudellinen tila

Säätiön toiminta rahoitettiin vuonna 2013 peruspääoman sekä lahjoitusten avulla. Kasvava määrä kuukausilahjoittajia vahvisti säätiön toimintamahdollisuuksia. Loppuvuodesta toteutettiin taas suomalaisille yrityksille suunnattu varainhankintakampanja ”*Heitä joululahjat Itämereen*”. Sen tuotto oli 31.12.2013 mennessä noin 107.000 euroa.

Tilikauden aikana saadut lahjoitukset olivat yhteensä 627.296,46 euroa (2012: 1.120.581,11). Lahjoituksia saatiin sekä yrityksiltä että yksityishenkilöiltä. Suurimmat yrityslahjoittajat olivat Outotec Oyj, Nordkalk Oy ja Wipunen Oy, Lemminkäinen Oyj, Kehrä Interior Oy, Tikkurila Oyj ja Karl Fazer Oy. Lahjoituksista 75.000 euroa saatiin Järki-hankkeelle yhteistyössä Luonnon- ja riistanhoitosäätiön kanssa Louise ja Göran Ehrnroothin säätiöltä. Järki-lanta-projekti nautti koko vuoden Ympäristöministeriön ravinnekierrätysrahoista vuonna 2012 myöntämää 222.000,00 euron tukea. BSAG:n meritoimintaohjelma sai Kaleva Travel Balance ohjelman kautta lahjoituksia 1.727,00 euroa.

Baltic Compass-hankkeen EU-rahoitus oli 12.477,46 euroa ja Baltic impulsen EU-tuki oli 70.490,59 euroa. European Space Agency:n (ESA) IAP ohjelman rahoitus Antti Jokiselle oli 50.000 euroa.

Vuoden 2013 kirjanpidollinen alijäämä oli -262.430,04 (2012: -100.734,18 euroa) ja säätiön oma pääoma oli tilikauden päättyessä 62.649,60 (2012: 325.079,64 euroa).

Luvuissa ei näy lahjoitettu työ eikä Itämeri-sitoumusten muodossa annetut palvelut, jotka merkittävästi edesauttavat Itämerityötä suoraan ja välillisesti.

BSAG:n toimintatavan mukaisesti säätiö ei yleensä osta palveluita vaan pyrkii saamaan työt ja palvelut sitoumuksina Itämeren hyväksi. Toimintatapa on todettu kustannustehokkaammaksi kuin mittava varainkeruu ja vastaavien palveluiden ostaminen kerätyillä varoilla.

Omaisuuksienhoito

Säätiölain mukaisesti hallitus huolehtii, että säätiön varat sijoitetaan varmalla ja tuloa tuottavalla tavalla. Koska Elävä Itämeri säätiö ei hallinnoi suuria omaisuusmassoja, sijoitussuunnitelma vuonna 2013 ei ollut ajankohtainen.

Yhteiskuntasuhteet ja viestintä

Baltic Sea Action Summit-prosessin ja muun kansainvälisen toiminnan kautta säätiön yhteiskuntasuhteet Itämeren maihin ovat kehittyneet edelleen, etenkin Venäjällä ja Ruotsissa. Säätiön keskeinen viesti on, että Itämeren ekologinen tasapaino voidaan palauttaa kaikkien

yhteiskuntatahojen laajalla yhteistyöllä joka perustuu avoimiin ja konkreettisiin toimiin. Viestin keskeisimpiä sisältöjä on että jokainen pystyy osallistumaan omalla vahvuusalueellaan niin että itse myös hyötyy. Näin tulevat sukupolvet hyötyvät elävästä Itämerestä.

Säätiön ajama asiasisältö keskittyy yhteiskunnan kaikkien ravinnefraktioiden hyötykäyttöön, kierrättämiseen ja ravinteiden vuotojen estämiseen.

Säätiön Itämeri-työ on myös esimerkki ratkaisukeskeisestä prosessista, jota voidaan soveltaa globaalilla tasolla esimerkiksi ilmastonmuutoksen torjuntaan.

Säätiön toiminnan potentiaaliset riskit ja epävarmuustekijät

Pietarissa järjestetty Baltic Sea Forum oli mittava ponnistus säätiölle, sekä taloudellisesti että työmäärällisesti. Huippukokouksen jälkeen henkilökunta supistettiin puoleen ja samanaikaisesti toiminta fokusoitiin ravinteiden kierrättämiseen. Nämä prosessit olivat organisaatiolle vaativia mutta ne toteutettiin tuloksellisesti.

Toiminnan fokusointi ja asiasisällön sisäistäminen lisää työn määrää ja vaatii jossain määrin myös työtehtävien uudelleen organisointia. Asialleen omistautunut henkilökunta on kuitenkin vastannut haasteisiin kiitettävien arvosanoin.

Toiminnan suurimpia riskejä ja epävarmuustekijöitä ovat rahoituksen varmistaminen ja suunnittelu.

Epävarmuustekijöihin kuuluu suuressa mittaluokassa maailman ongelmien nivoutuminen yhteen sekä ristikkäisvaikutukset, joista esimerkkinä ilmastonmuutoksen vielä tuntemattomat vaikutukset Itämeren tilaan.

II TOIMINTA

A. Tapahtumia

Pietarin Baltic Sea Forum 2013

Baltic Sea Action Summit (BSAS) prosessin vuoden 2013 huipentuma oli **Pietarin Baltic Sea Forum**. Se järjestettiin PM Dmitri Medvedevin kutsusta 5. – 6. 4 2013.

Läsnä olivat Venäjän, Norjan, Suomen, Viron, Latvian, Liettuan pääministerit ja Puolasta varapääministeri. Venäjältä, Ruotsista, Suomesta ja Saksasta osallistuivat ympäristöministerit ja Tanskasta kauppa- ja investointiministeri. Islantia edusti valtiosihteeri. Näiden lisäksi presidentti Tarja Halonen osallistui kokoukseen.

Foorumin korkean tason avajaissemissiassa PM Medvedev totesi että Helsingissä vuonna 2010 alkanut BSAS-prosessi on voimissaan ja että se on valtioiden ja yksityisen sektorin Itämeri-työn tärkeä väline.

Foorumiin mennessä BSAG oli vastaanottanut 110 uutta yksityisen sektorin sitoumusta, ja Itämeren valtiot olivat raportoineet säätiölle sitoumustensa etenemisestä.

Pietarin foorumi oli yksi pohjoisen Euroopan suurimpia lobbaushankkeita, sillä Itämeren suojelemiseksi BSAG:n pitkäjänteisellä vaikuttamistyöllä onnistuttiin saamaan Venäjän hallitus mobilisoimaan 11 maan hallitusten päämiesten ja EU:n erityinen huomio Itämeren suojeeluun.

Foorumin aikana PM Medvedev esitti mm. seuraavat asiat, joihin Venäjä aikoo panostaa lähitulevaisuudessa:

- Kaliningradin alueen vedenpuhdistusongelmat aiotaan ratkaista; Kaliningrad, Svetlogorsk, Primorye, Donskoye, Yantarny
- Venäjän federaatio tulee panostamaan ongelmajätteiden käsittelyyn Krasnyi borissa

- Venäjä hakee ratkaisuja Leningrad oblastin kananlantaongelmiin
- Medvedev pyysi PM Kataiselta konkreettisia ehdotuksia suomalaisista yrityksistä, jotka voisivat osallistua mm. yllä mainittuihin hankkeisiin sekä muihin Venäjän ja Suomen välisiin yhteistyöhankkeisiin. Tähän esitettiin esim. Outotec Oyj:n ASH DEC teknologia hyvänä ratkaisuna kierrätettyjen ravinteiden talteenottamiseen
- Leningrad oblastin alueen vedenpuhdistusteho nostetaan 77%:iin lähivuosien aikana
- Foorumin aikana perustettava St Petersburg Initiative on hyvä yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyökanava, jonka kautta saadaan yhä enemmän pontta Itämeri-yhteistyöhön.

Muut ministerit tähdensivät voimakkaasti BSAS-prosessin tärkeyttä ja jatkuvuutta ja raportoivat omien valtioidensa sitoumusten etenemistä.

Muiden tahojen esittämät hankkeet ja suunnitelmat:

- Venäjän luonnonvarain- ja ympäristöministeri Sergei Donskoi alleviivasi julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyön merkitystä (Public-Private Partnership; PPP). Hän myös totesi, että Venäjä valmistautuu sisällyttämään merialuesuunnittelun (Marine Spatial Planning, MSP) lainsäädäntöönsä
- Pietarin Vodokanalin johtaja Felix Karmazinov esitti organisaationsa laajan BSAG-sitoumuksen, johon kuuluu Leningrad oblastin ja Karjalan tasavallan vedenkäsittelyn ratkaisut sekä kananlannan hyväksikäyttö
- Gazprom ja tanskalainen varustamo Maersk esittivät pyöreän pöydän keskustelussa (bio)kaasun käyttöön liittyvää yhteistyöhankettaan. Gazpromin ilmoitti myös halukkuutensa osallistua Pietarin alueen suunnitteilla olevan öljyntorjuntakeskuksen rahoitukseen ja toimintaan
- AGA-Linde Gas on sitoutunut ostamaan ja kuljettamaan kananlannasta tuotettua nesteytettyä biokaasua, kun Rika Biofuels Ltd:n suunnittelema laitos toteutetaan Pietarin ulkopuolella
- Tanskalainen panimojätti Carlsberg on panostanut ja edelleen panostaa mittavia summia Luoteis-Venäjän maatalouden ja vesihuollon parantamiseen (tähän mennessä n. 25 MEUR). Myös maailmanpankki ja joukko muita rahoittajia ovat valmiita myöntämään rahoitusta eri muodoissa ympäristöprojekteihin Venäjällä

Foorumin loppupuolella hyväksyttiin **Pietarin aloite, St Petersburg Initiative (SPI)**. SPI:tä johtaa Venäjän Luonnonvarain ja ympäristöministeriön II ulkomaanosaston johtaja Nuritdin Inamov. Hän on tarmokkaasti kehittänyt SPI:tä ympäristöongelmien ja ratkaisujen kohtaamispaikaksi jossa yksityinen liike-elämä ja julkinen sektori voivat luoda yhteistyösuhteita.

18.7. 2013 pidettiin ensimmäinen järjestelykokous Moskovassa jossa luotiin SPI:n eri elimet. Seuraavassa Moskovon kokouksessa, 1.10. määriteltiin tarkemmin jäseniä, rooleja ja projektiaihioita.

3.10. SPI mainittiin HELCOM:in Kööpenhaminan ministerikokouksessa ja 21.11. Moskovassa määriteltiin tarkemmin projektien teemat. BSAG:lla oli esitys jossa korostettiin yhteinen panos yhteisen meren hyväksi.

Vuoden 2013 muita tapahtumia

Ocean Race 60 "Ravinteiden kierrätys"-purjehdus järjestettiin 23.5. Tähän osallistui useita merkittävien päivittäisalan suuryritysten johtajia. Purjehdukseen osallistui myös Ilkka Herlin ja sen aikana ja jälkeen keskusteltiin ravinteiden kierrättämisestä. Purjehduksella käynnistetty

prosessi on tuottanut merkittäviä uusia sitoumuksia.

BSAG osallistui ensimmäistä kertaa Ruotsin Gotlannin Almedalen-tapahtumaan 30.6. – 5.7. Tähän Ruotsin tärkeimpään vuotuiseseen poliittiseen tapahtumaan liittyi joukko Itämeri-aiheisia tapahtumia. Asiamies ja Mattis Bergquist osallistuivat mm. Ruotsin ympäristöministeri Lena Ekin järjestämään tilaisuuteen.

4.9. BSAG kutsui joukon sitoumuksen tekijöitä Baltic Sea Livingroom-tilaisuuteen Kulosaaren kasinolle. Siellä esitettiin Pietarin huippukokouksen tuloksia, muita Venäjän hankkeita sekä uusimpia sitoumuksia. SYKE:n edustaja antoi myös katsauksen Itämeren nykytilasta.

3.12. säätiön hallitus päätti perustaa ”*Baltic Sea Action Group Sweden*”-nimisen aattellisen yhdistyksen Ruotsiin. Koko vuoden aikana Mattis Bergquist ja Mikael Aminoff loivat vankan pohjan uudelle viralliselle BSAG-toiminnalle Ruotsissa, mm. luomalla laajan kontaktiverkoston ja valmistelemalla suuren joukon uusia sitoumuksia.

Sitoumukset vuoden 2013 aikana

Vuoden 2013 aikana neuvoteltiin ja viimeisteltiin julkaistavaksi mm. seuraavat sitoumukset

- The City of Turku : “Piloting large scale phosphorus removal and recycling in Aura river”
- Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry: “Knowledge transfer between farmers”
- AKKOR (Association of private farmers and farmers’ cooperative, Russia): “Knowledge transfer between farmers”
- SUE Vodokanal of St. Petersburg: “Mitigating negative environmental impacts derived from the Republic of Karelia and the Leningrad Region on the Baltic Sea”
- Yara International ASA: “Nitrogen management and precision farming”
- Outotec Oyj: “Mitigating eutrophication by recovering energy and nutrients from manure and sewage sludge”
- Outotec Oyj: “Developing and delivering technologies to reduce harmful environmental impacts derived from mining industry”
- UPM-Kymmene Corporation: “Revision of Restricted Chemical Substance List at UPM”
- Tikkurila Oyj: “Reducing hazardous substances in the Baltic Sea with environmentally friendly surface protection and paints”
- Fazer Oy: “Fazer develops its operations for the benefit of the ecological balance of the Baltic Sea”
- AGA Lindegas Ltd: “Purchase and transport of liquefied biogas from the Leningrad region”
- S-Group Oyj: “Prisma supermarket campaign in St Petersburg for a cleaner Baltic Sea”
- Biovakka Suomi Oy: “Nutrient recovery from the liquid fraction from anaerobic digestion”
- McKinsey & Co: “Manure Nutrient Recycling Feasibility in the Baltic Sea Region”
- Asianajotoimisto Roschier Oy: “Pro bono legal advice to two growth companies nominated by BSAG”
- Björn ja Marja-Liisa Weckström: “The Weckströms for the Baltic Sea”
- Oilon Oy: “Cleaner Baltic Sea through efficient combustion technology and heat pump energy recovery systems”
- Meritaito Oy: “Smart Buoy concept for real time monitoring of marine environment”
- IBM Sverige: “Swedish coastal towns’ creative and sustainable relations to the Baltic Sea”
- Hallvarsson & Halvarsson: “Support for the introduction of BSAG Sweden”
- SET Petrochemicals Oy: “Consulting the Russian oil producers and transportation industry on sustainable, environmentally friendly oil production”

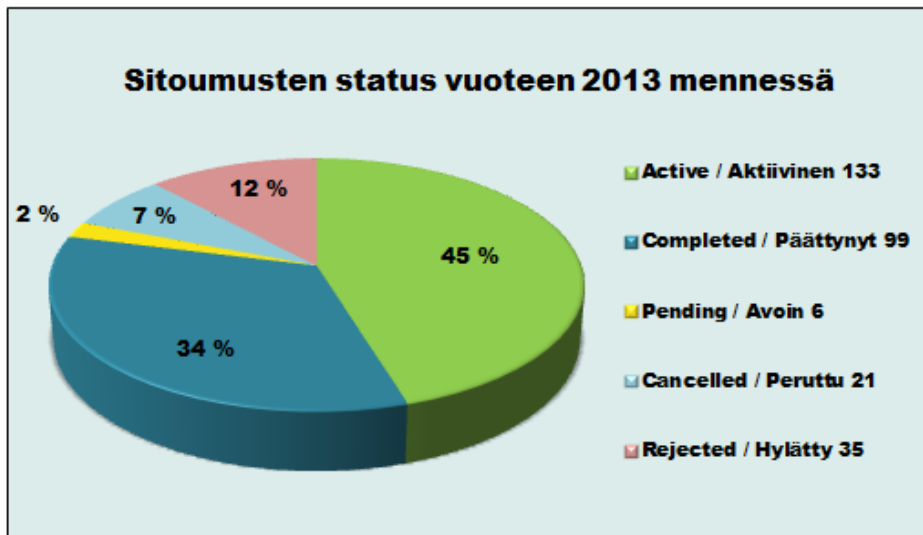
- Livian maaseutuopisto/Tuorla: "The college of landbased studies develops nutrient recycling processes and educational methods"
- Pidä saaristo siistinä r.y.: "Clean beach 2014 campaign"

Sitoumuksen tekijöistä erityisesti Outotecin ja Yaran kanssa pidettiin tiiviisti yhteyttä.

Vuoden 2013 aikana kertyi uusia sitoumuksia 41 kpl ja vuoden lopussa sitoumuksia oli BSAG:n sitoumuspankissa 232 kpl.

Alla on esitetty sitoumusten tilaan ja luokitteluun liittyvää tietoa.

Kuvien selityksiä: alimman kuvan luokka "Pending/Avoin" käsittää sitomusehdotuksia joita BSAG ei ole vielä hyväksynyt. Luokka "Cancelled/Peruttu" käsittää sitoumukset jotka ovat eri BSAG:sta riippumattomista syistä epäonnistuneet. Luokka "Rejected/Hylätty" käsittää sellaisia sitomusehdotuksia joita BSAG ei ole hyväksynyt.

B. Tutkimusyhteistyön tukeminen

Lahjoituksia on käytetty säätiön säädekirjan mukaiseen työhön sekä tieteen ja tiedeyhteisön tukemiseksi. Tämä työ kattaa koko Itämeren alueen jossa säätiö on merkittävä tieteen, asiantuntijoiden, liike-elämän sekä eri alojen tietojen yhteensaattaja.

N. 40 sitoumusta liittyy suoraan tai epäsuoraan tieteeseen.

Esimerkkinä tästä on mm. MMM:n ja YM:n asettaman asiantuntijatyöryhmän (RaKi) jatkotyö, jonka päämäärä on luoda Suomesta ravinteiden kierrättämisen mallimaa.

Myös ESA:n Intergrated Applications Promotion ohjelma, jota Antti Jokinen on johtanut Itämeren alueella, tähtää siihen että tiedeyhteisön uusia aluevaltauksia saadaan käyttöön meren/ympäristön hyväksi. Toisaalta, ohjelma hakee reaali maailmasta ongelmia avaruusteknologian ratkaistaviksi.

EU-projekti Baltic Impulse, jota BSAG johti vuoden loppuun on väline jonka kautta maatalouden parhaita käytäntöjä koko Itämeren alueelta levitetään.

BSAG:llä on yhteistyötä Helsingin yliopiston kanssa, mm. Helsinki University Centre of Environment, HENVI:n kautta. HENVI on mukana EU:n Itämeren alueen (BSR) BONUS ohjelmassa. Säätiön hallituksen puheenjohtaja on BONUS-ohjelman ohjausryhmän jäsen sekä MULTIDOM-hankkeen yhteiskuntavaikuttavuusryhmän jäsen.

Vuoden 2013 aikana pidettiin myös yhteyttä ravinnekierrätyksen ja vaarallisten aineiden tutkimuksen kannalta oleellisiin tutkimuslaitoksiin (mm. VTT, Kompetenzzentrum Wasser Berlin, Syke, MTT) ja seurattiin alueeseen liittyviä projekteja (mm. BASE-projekti / Helcom, Baltic Impulse Cluster).

Valmistelutyö ja konsultaatio

Valmisteltiin vastaus EU:n komission konsultaatioon "Consultative Communication on the Sustainable Use of Phosphorus". Vastaus toimitettiin komissiolle 30.11.2013.

Maa- ja metsätalousministeriölle valmisteltiin taustayhteenveto ja ehdotus toimista ravinnekierrätyksen tehostamiseksi tavoitteena resurssitehokas ruoantuotanto vesiensuojelun, ilmastosuojelun ja energiapolitiikan ratkaisuksi. Ehdotus toimitettiin MMM:lle 13.12.2013.

C. Ohjelmat ja hankkeet

C1. Ravinteiden kierrättäminen ja rehevöityminen

Vuoden 2013 alussa tehtiin päätös, että BSAG keskittää toimintansa ravinnekierrätyksen tehostamiseen. Tavoitteena on resurssitehokas ruoantuotanto vesiensuojelun, ilmastosuojelun ja energiapolitiikan ratkaisuksi.

Uuteen painopistealueeseen liittyvän perustiedon jakamiseksi, ajatusten suuntaamiseksi ja keskustelun virittämiseksi kaikille säätiön piirissä työskenteleville valmisteltiin ja pidettiin kevään ja syksyn 2013 aikana neljä sisäistä tiedonsiirto/koulutuspäivää:

20.5.2013 Tietovaihtopäivä Finlandia-tablella yhteistyössä ajatushautomo Demoksen kanssa

27.9.2013 Järki-hankkeen tietoja ja tuloksia ja maatalouden peruslukuja / Eija Hagelberg

21.10.2013 Lannoitus, erilaiset lannoitteet ja ravinteiden kierrätys / Kaisa Riiko & Kunnallisten jätevesien puhdistus, ravinnepitoisten eloperäisten jakeiden käsittelymenetelmät kierrätysravinteiden valmistamiseksi ja aiheeseen liittyviä meneillään olevia mielenkiintoisia hankkeita / Marja Koljonen

29.10.2013 Kasvinravinteiden reaktiot maassa – biologinen käyttökelpoisuus ja ympäristöriskit / Professori Helinä Hartikainen.

C2. Vaaralliset aineet

Jotta pystyttäisiin kattavasti hyväksikäyttämään yhteiskunnan eri ravinnefraktioita on otettava huomioon näiden usein sisältämät vaaralliset aineet. Kaikissa hankkeissa ja suunnittelutyössä joihin BSAG ottaa osaa, painotetaan vaarallisten aineiden määrittely, analyysi ja poistaminen/tuhoaminen. Muuten ravinteiden käyttö ei ole kestävä eikä turvallista.

C3. Maatalous ja bioenergia

Baltic Sea Action Group:in konkreettinen kosketuspinta käytännön maataloustyöhön ja siihen liittyvään eri tasojen säädöstöön on Järki-toiminta. Kevästä Fredrik v Limburg ja Saara Kankaanrinta vahvistivat myös säätiön hallituksen maatalousosaamista.

Työ suoritetaan ja rahoitetaan yhteistyössä Luonnon- ja riistanhoitosäätiön (LRS) kanssa. Toiminnan osaprojekti Järki-lanta on BSAG:n osuus tästä kokonaisuudesta.

BSAG koordinoi myös vuoden 2013 aikana EU-projektia Baltic Impulse.

Järki-lanta-projektissa tarkastellaan kotieläin- ja kasvinviljelytilojen välistä lantayhteistyötä ja etsitään keinoja sen edistämiseen.

Järki-lanta-projektissa on mukana neljä kotieläintilaa ja näiltä lantaa vastaanottavia kasvinviljelytiloja. Vuoden 2013 aikana kerättiin tilojen viljelyä koskevat perustiedot, ja

kasvukauden aikana seurattiin ja dokumentoitiin lannan käyttöä ja kasvustojen kehittymistä hankkeen tiloilla.

Järki-lanta-projektin kokemusten perusteella välitettiin tietoa sekä Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014-2020 valmisteluun että nitraattiasetuksen uudistamista käsittelevälle työryhmälle. Hankekoordinaattori osallistui sekä Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa että nitraattiasetusta koskevan lausunnon laatimiseen.

Lisäksi on pidetty useita esitelmiä erilaisissa koulutus-, seminaari-, työpaja ja viljelijätilaisuuksissa

Baltic Impulse

Vuoden 2013 aikana BSAG jatkoi työtään EU-tasolla vieden loppuun EU:n Itämeren ohjelman rahoittaman Baltic Impulse –klusterin. Baltic Impulse oli yhdeksän vesiensuojeluun keskittyvän hankkeen muodostama klusteri. Siihen kuuluivat maatalouden ympäristönsuojelun parissa toimivat hankkeet Baltic Compass, Baltic Deal, Baltic Manure ja Beras Implementation, yhteiskuntien jätevesiin keskittyneet PURE ja Presto, vaarallisia aineita kartoittava COHIBA, saastuneiden kerrostumien käsittelyyn keskittynyt SMOCS ja vesipuuteohjelmien käyttöönottoa edistävä Waterpraxis.

Klusterin tavoitteena oli hyödyntää hankkeissa tuotettua tietoa ja välittää sitä eteenpäin. Klusterin 15 partneria seitsemästä eri maasta tutustuivat syvällisesti toistensa hankkeisiin ja tuottivat yhdessä synteisiraportin ”Sustainable resource management for a healthy Baltic Sea”. Siihen kerätyt suositukset välitettiin taustamateriaaliksi HELCOMin Ministerikokoukseen Kööpenhaminassa. Baltic Impulse oli myös mukana järjestämässä maatalouden ympäristönsuojeluun keskittyvää Itämeren laajuista konferenssia A Greener Agriculture for a Bluer Baltic Sea, joka pidettiin tällä kertaa Helsingissä.

BSAG raportoi myös Itämeren ohjelmalle klusterirakenteen toimivuudesta ja antoi suosituksensa Itämeren ohjelman tulevaa kautta 2014 – 2020 varten.

Yllä mainittujen projektien lisäksi BSAG analysoi ja kokosi kattavaa aineistoa lannan käytöstä energian ja lannoitteen raaka-aineena. BSAG myös valmisteli ja tuotti ravinteiden ja lannan hyväksikäyttöön liittyvää materiaalia eri yhteiskunnan elimille ja päättäjille.

C4. Puhdas ja turvallinen meriliikenne/Meritoimintaohjelma

ESA:n IAP ohjelma 2013

Vuosi 2013 päätti kolmivuotisen yhteistyön Euroopan Avaruusjärjestön Integrated Applications Promotion (IAP) ohjelman kanssa. Tavoitteena oli edistää uusien satelliittitekniikkaa hyödyntävien palveluiden syntymistä merenkulun turvallisuuden ja ympäristön monitoroinnin kehittämiseksi sekä meriliikenteen päästöjen vähentämiseksi.

Vuoden 2013 ESA:n IAP ohjelma rahoittikin neljää tällaista soveltuvuustutkimusta, jotka toteutettiin monikansallisina hankkeina suomalaisten osapuolien vetäminä. Hankkeissa paneuduttiin erityisesti sujuvaan talvimerenkuluun, meripelastustoimintaan, jatkuvaan vedenlaadun monitorointiin sekä kiristyvien päästörajoitusten valvontaan. BSAG oli mukana hankkeiden vaatimusmäärittelyjen tukemisesta jatkamahdollisuuksien evaluointiin. Näiden hankkeiden yhteinen päätösseminaari pidetään 31. tammikuuta 2014 VTT:n tiloissa.

Uusien tutkimus- ja demonstraatioaloitteiden synnyttämiseksi IAP ohjelman puitteissa BSAG osallistui yli 60 tapaamiseen merenkulun ja ympäristönsuojelun sidosryhmien kanssa. Näistä

merkittävimmät oli E-navigation seminaarit tammikuussa Itämerellä ja elokuussa Helsingissä, öljyntorjunnan koulutuskeskustapaaminen tammikuussa Pietarissa, Baltic Sea Forum huhtikuussa Pietarissa, neljä IAP seminaaria Italiassa, Iso-Britanniassa, Hollannissa ja Tanskassa sekä syyskuussa BSAG:n yhdessä työtä jatkavan Geowise Oy:n kanssa järjestämä IAP seminaari. Lisäksi osallistuttiin useisiin meriliikenteen visiota ja strategiaa kehittäviin työryhmätapaamisiin LVM:n kutsusta.

C5. Innovatiiviset ratkaisut

Säätiö pyrkii tukemaan uusien menetelmien tutkimista ja kehittämistä yhdessä tutkimuslaitosten ja yritysten kanssa. Vuoden 2013 aikana BSAG on tutustunut ja tukenut erilaisia uusia aloitteita, erityisesti biokaasutuotannon, lannan käytön ja vedenpuhdistuksen alilla.

Säätiö pyrkii osaltaan vaikuttamaan suomalaisen n.s. Cleantech-teollisuustoiminnan synnyttämiseen ja edistämiseen.

D. Viestintä

Vuonna 2013 viestintää ohjasivat huhtikuun Baltic Sea Forumin valmistelut, BSAG:n uusi fokus ravinteiden kierrätys ja varainhankintaan liittyvät tarpeet. Korkeimman tason viestintää edusti säätiön pyyntö kaikille Itämeren ympärystä valtioille raportoida sitoumustensa edistymisestä Pietarin huippukokouksen yhteydessä.

Säätiö on aktiivinen sosiaalisessa mediassa ja CRM on täysimittaisesti käytössä. Säätiöstä kertova viestintämateriaali tuotetaan neljällä kielellä, suomeksi, ruotsiksi, englanniksi ja venäjäksi.

Pietarin huhtikuiseen Itämeri-huippukokouksen valmisteluihin kuului muun muassa kansainvälisten toimittajien taustoitustilaisuus maaliskuussa, tiedotustilaisuus ennen huippukokousta suomalaisille toimittajille sekä median henkilökohtainen avustaminen. Pietarin kokouksen aikana BSAG:n viestintätiimi tuki kokouksen mediajärjestelyjä, järjesti haastatteluja ja viesti tapahtumien kulusta tiedottein, verkkosivujen sekä FB:n ja twitterin kautta.

Pietarin huippukokoukseen liittyen tuotettiin ja julkaistiin Sitouuskirjat 2013, joissa esitettiin valtioiden ja muiden tahojen sitoumusten edistymistä ja uusien sitoumusten sisältöä. Vuoden aikana julkaistiin myös BSAG:n materiaaleja venäjäksi ja päivitettiin olemassa olevia materiaaleja muilla kielillä, erityisesti englanniksi.

Vuoden perustyöhön kuului varainhankinnan kampanjoiden suunnittelua, toteutusta ja markkinointia, yhteyksiä toimittajiin, verkkosivujen päivitystä ja ylläpitoa sekä esimerkiksi Baltic Sea Livingroom -tilaisuuden järjestäminen sitoumuksen tekijöille ja osallistuminen Itämeri- ja ruoka toimittajakoulutuksen järjestämiseen ja Järki-toiminnan juhlaseminaarin järjestelyihin.

Järki-lanta projektin tiedotus vuonna 2013 painottui lehtijuttuihin. Lannasta ja lannan käytöstä oli Maaseudun Tulevaisuus -lehdessä neljä juttua, lisäksi Salon Seudun Sanomissa ja Farmi-lehdessä oli hanketta ja hankkeen teemoja koskevat jutut

Viestintä oli myös vahvasti mukana säätiön varainhankinnassa mm. joulun kampanjan osalta.

III TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Säätiö jatkaa panostustaan ravinteiden kierrättämiseen. Ravinteiden kierrätyksellä on välitön globaali ulottuvuus mm. ruokaturvan ja kaupungistumisen keskeisenä kysymyksenä mikäkäytetään täysimääräisesti hyväksi jotta saadaan edelleen tarvittavaa nostetta ja vauhtia Itämerityölle.

Säätiö pyrkii vaikuttamaan rakenteisiin ja teknisiin ratkaisuihin jotka edesauttavat Suomen eläinlannan jalostamista lannoitteeksi. Tähän liittyvät läheisesti säätiön pyrkimykset valtiovallan kanssa edistää cleantech-teollisuuden kasvua Suomessa. Yhdessä kaikki edellä mainitut toiminnot vaikuttavat ratkaisevasti Itämeren tilaan. Osa tätä muutoksen aikaansaamista on viestinnällinen; se toteutetaan suunnittelutoimisto Taivaan kanssa.

BSAG jatkaa työtään St Petersburg Initiative:n ohjausryhmän jäsenenä päämääränään aktivoida venäläistä liike-elämää mukaan kestävään liiketoimintaan Itämeren ja alueen kaikkien asukkaiden hyväksi. BSAG Sweden esiintyy ensimmäistä kertaa näkyvästi Gotlannin Almedalsveckanilla heinäkuussa 2014. Virallisen toiminnan ja hyvän esityön turvin BSAG:n toimintaa vahvistetaan Ruotsissa.

Jotta säätiö pystyisi vaikuttamaan mahdollisimman tehokkaasti EU:n maatalouspolitiikan suunnanmuutokseen, Brysselin kontaktiverkostoa rakennetaan ja laajennetaan tulevina vuosina.

Kesäkuussa 2014 järjestetään Turun Itämeri-viikko. Siihen sisältyy Council of the Baltic Sea States CBSS:n, pääministerikokous, EU:n Itämeri-strategian vuosikokous ja Baltic Development Forumin huippukokous.

Säätiö pyrkii edistämään laajempaa säätiöiden välistä yhteistyötä Itämeren alueella. Päämäärä on luoda rahoitusta ja yhteistoimintaa Elävä Itämeri säätiön, John Nurmisen säätiön, Baltic Sea 2020:n (Ruotsi), Zennström Philanthrophies:in (Ruotsi) ja Östersjöfondenin (Ahvenanmaa) välille.